

Методичні рекомендації
щодо розроблення історичних (історико-архітектурних) довідок

1. **Історична (історико-архітектурна) довідка на об'єкт культурної спадщини чи історичну місцевість** (далі – довідка) виконується відповідно до

законів України

- 1) «Про охорону культурної спадщини»,
- 2) «Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004 – 2010 роки»,
- 3) «Про архітектурну діяльність»,

постанов Кабінету Міністрів України

- 4) від 20.12.99 № 2328 «Про порядок надання архітектурно-планувального завдання та технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта архітектури і визначення розміру плати за їх видачу»,
- 5) від 27.11.01 № 1760 «Про затвердження Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» та
- 6) від 13.03.02 № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»,

Державних будівельних норм України

- 7) «Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини». ДБН В.3.21-2004,
- 8) «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухомої культурної спадщини» (ДБН А.2.2-6-2008),

наказу Державної служби охорони культурної спадщини

9) від 22.03.04 № 7 «Про затвердження Порядку розроблення історико-містобудівного обґрунтування».

2. Історична (історико-архітектурна) довідка є складовою частиною:

- 1) **передпроектної** та **проектної документації** на консервацію, реставрацію, реабілітацію, музеєфікацію, ремонт, пристосування об'єктів культурної спадщини, відтворення об'єктів втраченої історичної забудови, нове будівництво у межах територій та зон охорони пам'яток, в історичних ареалах історичних населених місць, на землях історико-культурного призначення;
- 2) документації, яка надається органу охорони культурної спадщини для підготовки висновків щодо погодження відчуження пам'яток, передачі їх власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування або управління іншим особам.

У разі коли виявлені в ході дослідження матеріали були використані в проекті реставрації, реабілітації, відтворення об'єктів культурної спадщини, втраченої історичної забудови, автор довідки має бути включений до авторського колективу проекту.

3. Історична (історико-архітектурна) довідка виконується на основі науково-дослідної роботи, яка включає:

- 1) історико-архівні та бібліографічні дослідження, які мають на меті **виявлення, збір, систематизацію та вивчення** письмових та ілюстративних матеріалів і документів, що дають змогу визначити 1) етапи будівельної історії пам'ятки (історичної місцевості), 2) її роль у містобудівному середовищі, 3) історико-культурну та 4) архітектурно-художню цінність;
- 2) аналіз іконографічного матеріалу;
- 3) **натурні дослідження** *об'єкта*, історично сформованої *місцевості*.

4. Історична (історико-архітектурна) довідка, оформлюється у вигляді 1) текстової частини (з виділенням відповідних **рубрик**) та 2) ілюстративної частини.

5. Історична (історико-архітектурна) довідка на об'єкт культурної спадщини (**будівлю, споруду, комплекс**) **повинна містити:**

а) у текстовій частині:

- 1) **загальні відомості** про історичний та містобудівний **розвиток місцевості**, де знаходиться досліджуваний об'єкт;
- 2) **охоронний статус об'єкта** дослідження та **території**, на якій він розташований;
- 3) **інформацію про формування історичної садиби** (для будівель, споруд) в хронологічних межах наявних архівних матеріалів;
- 4) короткі **відомості про замовника будівництва**, первісну функцію будівлі (споруди). **Якщо** замовник будівництва є відомим історичним чи культурним діячем, до історичної (історико-архітектурної) довідки **мають бути включені** його **біографічні дані**.
- 5) **атрибуцію будівлі (споруди)**: 1) авторство, 2) дата (час, період) будівництва із 3) зазначенням дат (часу, періодів) наступних добудов, перебудов, реставрацій тощо;
- 6) короткі **біографічні відомості про архітектора**, скульптора, художника, архітектурну школу, в окремих випадках – відомості про фірми, які брали участь у створенні об'єкта;
- 7) **аналіз розпланувально-просторового та стильового вирішення будівлі (споруди)** з визначенням її **історико-культурної цінності**;
- 8) **відомості про видатних особистостей та події**, пов'язані з досліджуваним об'єктом;
- 9) **основні характеристики сучасної містобудівної ситуації навколо** об'єкта та/або в місці його розташування;
- 10) **виписки** з історико-архівних джерел;
- 11) **перелік** архівних та літературних джерел;
- 12) **перелік** архівних та натурних фотоілюстрацій;

б) в ілюстративній частині:

- 1) **історичні плани території** (садиби), на якій розташований досліджуваний об'єкт;

- 2) іконографічні матеріали – фотокопії творів образотворчого мистецтва, архівні фотографії об'єкта дослідження та місцевості, прилеглої до його місця розташування;
- 3) первісний архівний проект, а за його відсутності – пізніші обміри, аналогічну забудову;
- 4) **фотокопії історико-архівних документів по садибі** (описи, плани, купчі тощо)
- 5) **портрет архітектора** (за наявності);
- 6) **сучасні поповерхові плани будинку**.

За **відсутності** проектних креслень, даних про дату (час, період) зведення будівлі (споруди), автора, відомостей про будівельні періоди, а також інших конкретних матеріалів,

наводяться

1) загальні характеристики та іконографія **історичної місцевості**, 1) **оцінка історико-культурної цінності об'єкта** дослідження **в контексті розвитку вітчизняної архітектури**.

6. Історична (історико-архітектурна) довідка на історичну місцевість повинна містити:

а) у текстовій частині:

- 1) **визначення меж** досліджуваної території, **особливості її розташування у розпланувальній структурі міста**;
- 2) **короткі відомості** щодо об'єктів культурної спадщини, розташованих у межах досліджуваної території 1)адреса, 2) назва, 3) датування, 4) вид пам'ятки, 5) посилання на документ про взяття на облік);
- 3) **короткі відомості про археологічні дослідження, які проводились у межах досліджуваної території**;
- 4) **охоронний статус території**;
- 5) **характеристику етапів формування забудови досліджуваної території** з визначенням 1) основних містобудівних заходів, 2) особливостей парцеляції садиб та забудови, 3) домінантних споруд

та 4) прикладів рядових будівель, 5) історичної та архітектурно-художньої цінності забудови;

- 6) **короткий опис сучасної архітектурно-містобудівної ситуації** з визначенням 1) композиційно-стильових особливостей забудови та 2) рекомендаціями щодо збереження (відтворення) культурного потенціалу;
- 7) **виписки з історико-архівних джерел;**
- 8) **перелік архівних та літературних джерел;**
- 9) **переліки архівних та натурних фотоілюстрацій;**

б) в ілюстративній частині:

- 1) історичні плани та інші іконографічні матеріали із зображенням місцевості;
- 2) архівні фотографії домінантних та характерних для забудови даної території споруд;
- 3) натурну фотозйомку місцевості.

7. Історична (історико-архітектурна) довідка виконується у передбаченій умовами договору кількості примірників. Один примірник довідки залишається в архіві організації-виконавця.

Історична (історико-архітектурна) довідка виконується фахівцями відповідних спеціальностей кваліфікаційного рівня не нижче спеціаліста, які мають досвід у підготовці подібних документів не менше 3-х років.

Історична (історико-архітектурна) довідка **як складова частина передпроектної (проектної) документації чинна впродовж 5-ти років**. В разі невиконання робіт протягом вказаного терміну довідка коригується або розробляється нова довідка у складі нової проектно-документації.

У разі виконання історичної (історико-архітектурної) довідки для використання при підготовці висновку щодо можливості відчуження об'єкта культурної спадщини, довідка чинна впродовж 5-ти років.